

Dret d'Intimitat i Deure de Secret

El dret a la confidencialitat. Protecció de dades. Dret a la intimitat. El secret mèdic.

En poques qüestions com les que es plantegen en l'entradeta és més evident la realització de la ponderació entre interessos individuals i col·lectius. La ponderació ha d'anar seguida de l'anàlisi dels béns que hauran de prevaler sobre els altres o, si més no, de la forma de mantenir l'equilibri o bé l'equidistància entre ells.

Fins i tot hi ha enunciacions del text constitucional que entren en un joc de contradiccions, almenys en un principi. Des de la protecció i garantia del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge (article 18 de la Constitució Espanyola) fins al reconeixement del dret a la protecció de la salut (article 43 de la CE), es pot percebre una evident tensió polèmica que avança des de la perspectiva més estrictament individual cap a la més general, pròpia de la defensa de la salut col·lectiva entesa com un be

tat, que en la Llei Orgànica 5/1992, de 29 d'octubre, de regulació del tractament automatitzat de les dades de caràcter personal (LORTAD) significa, segons la seva exposició de motius, el següent: "La privacitat és més àmplia que la intimitat, car, mentre que la intimitat protegeix l'esfera en la qual es desenvolupen les facetes més singularment reservades a la vida personal, la privacitat constitueix un conjunt més ampli, més global, de facetes que, aïlladament considerades, poden manca de significació intrínseca però que, coherentment enllaçades entre si, esdevenen un retrat de la personalitat de l'individu que aquest té el dret de mantenir reservat".

Hi ha certes dades personals que es consideren "sensibles" i que, per tant, requereixen una protecció especial; és el cas de les dades referents a la salut, que estan regulades pel conjunt de normes garantistes i que abasten des del naixement fins a la mort, tot passant per la Targeta Individual Sanitària (TSI).

Els diferents canvis socials i culturals es reflecteixen en la modificació i/o la transformació de

deure de secret, que en un primer moment només corresponia al metge de forma individual, se substitueix pel deure institucional amb una major amplitud de casos i conseqüències de confidencialitat a càrrec de la mateixa institució.

Garanties de confidencialitat

Segons la legislació actual, garantir el dret a la confidencialitat és responsabilitat tant de l'usuari-pacient com del centre assistencial. La Llei General de Sanitat, en el seu article 10, després de proclamar com un dret de "tots" el de la intimitat declara, en l'apartat tercer, el dret a la "confidencialitat de tota la informació relacionada amb el procés i l'estada de les persones en institucions sanitàries públiques i privades que col·laboren amb el sistema públic".

L'esdevenir de la societat i la col·lectivització de les persones acompanyen aquest dret-deure, i el secret primitiu, caracteritzat per la relació personal, es fa plenament compartit quan la informació originària es transmet en cadena a altres facultatius –i fins i tot a altres institucions– i, per suposat, és coneguda pel personal auxiliar. Aquesta circumstància obliga a enfortir el lligam de tots a través del "dret de sigil" i, a nivell d'institució, pel de "confidencialitat".

El document nuclear fonamental és, sens dubte, la història clínica del pacient. Són nombroses les construccions doctrinals sobre aquest document, i també es consideren diferents posicions sobre la seva naturalesa jurídica i titularitat; tanmateix, a hores d'ara resulta difícil no mantenir que la custòdia de la història clínica pertany al centre o institució, sense oblidar el dret del pacient de tenir accés a la informació que conté.

Destaca un article de la Llei General de Sanitat (61) que indica el següent: "Cada Àrea de Salut ha de procurar la màxima integració de la informació relativa a cada pacient, per a la qual cosa el principi d'història clínica sanitària única haurà de mantenir-se si més no en els límits de cada institució assistencial. Estarà a disposició dels pacients i facultatius que directament estiguin implicats en el diagnòstic i el tractament del malalt, havent de quedar plenament garantits el dret del pacient a la intimitat personal i familiar i el deure de guardar el secret per a tot aquell qui, en virtut de les seves competències, tingui accés a la història clínica".

públic. Així, doncs, en ocasions han preponderat uns drets sobre els altres; el dret a la informació, per exemple, s'ha imposat al dret a la intimitat, reconegut pel mateix Tribunal Constitucional.

Des del mateix espai de la intimitat s'observa el procés que es dona des d'una concepció purament individualista cap a la seva inserció en la solidaritat, entenent el dret a la intimitat com el poder de controlar la informació rellevant per a cada subjecte.

Paral·lelament assistim a la transformació de l'Estat, que de lliberal abstencionista es converteix, gràcies a la mateixa Constitució, en un Estat social i democràtic de Dret.

Intimitat i Privacitat

La present conjuntura ha suposat, també, una ampliació del concepte constitucional estricta de la intimitat. És en aquest sentit que s'atorga una major amplitud i capacitat al concepte de privaci-

determinats conceptes aparentment assentats. En l'àmbit de la salut, la legislació sanitària recent i la mateixa LORTAD prefereixen tractar les dades de caràcter personal com a dades sanitàries en front de les dades mèdiques tradicionalment utilitzades, d'acord amb el que, en el Conveni 108 del Consell d'Europa, es considera un concepte més ampli que el provinent de l'antiga i exclusiva relació metge-pacient. La relació bilateral en la qual el metge és considerat com un "confessor necessari" i que es caracteritza, essencialment, per la confiança, esdevé un nou tipus de relació en la qual el pacient s'insereix en un servei sanitari i es relaciona amb una determinada institució dedicada a tenir cura de la salut. En aquest nou context, la garantia de secret, que des de la seva concepció original es referia a la vinculació metge-pacient, es converteix en institucional. Des d'aquest moment neix el dret i el deure a la confidencialitat de les dades personals a càrrec del centre sanitari, ja que el

Vicky Nortés
Comissió d'Ètica Assistencial